

5.1 ISKANJE GRADIVA V KATALOGU

Po prehodu v okolje kataloga se zaslon razdeli na dva dela, ki ju ločuje vrstica:

- okno za iskanje
- okno za izpis podatkov o gradivu.

Če preidemo v okolje kataloga iz **okolja izposoje gradiva**, se v ločilni vrstici izpišejo podatki o izbranem članu (vpisna številka, priimek in ime) ter na desni strani informacija o postopku (npr. Akcija: C), ki smo ga izbrali pred prehodom v okolje kataloga (izposoja gradiva na dom ali v čitalnico, rezervacija ali naročanje). Informacija o postopku se spremeni, če po izpisu zadetkov izberemo drug postopek.

Če preidemo v okolje kataloga z **osnovnega nivoja**, je ločilna vrstica prazna.

5.1.1 Okno za iskanje

Nad ločilno vrstico je **okno za iskanje**. V njem se izpišejo tri privzete iskalne predpone, po katerih lahko poiščemo gradivo, npr. AU= (za iskanje po avtorju), TI= (za iskanje po naslovu) in SG= (za iskanje po signaturi). Po prehodu v okolje kataloga z ukazom *CATALOGUE* se kazalec postavi k prvi iskalni predponi, po prehodu z ukazom *SIGNATURE* pa k iskalni predponi SG=¹.

Med posameznimi iskalnimi predponami se lahko pomikamo s tipkama za pomik (↑) in (↓) ali s tipko [Return]. Izpisane predpone lahko zberemo s tipko [Delete] in vpišemo druge.

Seznam vseh iskalnih predpon, po katerih lahko poiščemo gradivo v katalogu, izpišemo s tipko [PF2] (gl. ukaz *?FIELDS*). Seznam listamo s pomočjo tipk za pomik (↑, ↓, [Next Screen], [Prev Screen], [KP5], [KP8]). Določeno iskalno predpono lahko poiščemo, če pritisnemo tipko [Find] ali tipki [PF1] [PF3] in za besedo *Poišči*: vpišemo iskalno predpono. Po potrditvi s tipko [Return] se kazalec postavi pred željeno predpono v seznamu. Če postopka iskanja gradiva še nismo izvedli, se po ponovnem pritisku na tipko [Return] iskalna predpona prenese v okno za iskanje, seznam pa se zbrše iz osrednjega dela zaslona.

Če iz seznama ne želimo izbrati nobene iskalne predpone, se vrnemo v okno za iskanje s tipko [Esc].

V oknu za iskanje lahko **nastavimo svoje** iskalne predpone. Te ostanejo veljavne tako dolgo, dokler ne zapustimo okolja kataloga. Ko svojih iskalnih predpon ne potrebujemo več, lahko s pritiskom na tipki [PF1] [Enter] priključimo privzete.

¹ Če iskalne predpone SG= ni med privzetimi, se po potrditvi ukaza *SIGNATURE* ta iskalna predpona vedno izpiše v okno za iskanje na zadnjem mestu.

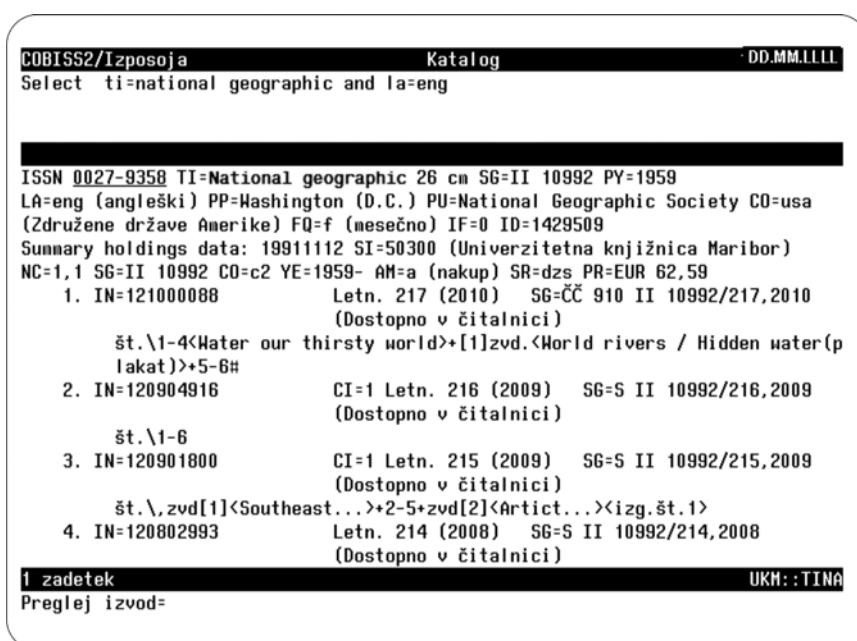
Če iskalne predpone, ki jih sami nastavimo, shranimo s tipkama **PF1** **KP7**, ostanejo veljavne tudi po odjavi in ponovni prijavi na sistem COBISS.

Gradivo poiščemo tako, da za iskalnimi predponami vpišemo iskalni pojem. Pri vpisu veljajo enaka pravila kot v segmentu *COBISS2/Katalogizacija*. Tako lahko kateri koli iskalni pojem krajšamo z znakom * ali ? (npr. *TI= Zakon **). Če vpišemo kot iskalni pojem priimek in ime avtorja v celoti, ju moramo ločiti z vejico (npr. *AU= Cankar, Ivan*).

Vpišemo lahko enega ali največ tri iskalne pojme, za katere se pri iskanju upošteva logična relacija AND.

Vse vpisane iskalne pojme lahko naenkrat zberemo s tipko **PF3**, s tipkama **PF4** **PF3** pa jih ponovno vrnemo nazaj.

Poleg iskanja gradiva po iskalnih predponah lahko uporabimo tudi ukazni način iskanja.

Slika 5.1 - 1: Ukazni način iskanja v katalogu

Po pritisku na tipko **KP0** ali tipko **Select** se v oknu za iskanje izpiše podčrtana beseda *Select*, za katero vpišemo iskalno zahtevo. Iščemo lahko po vseh iskalnih predponah za gradivo. Če iščemo po več iskalnih predponah hkrati, moramo med njih postaviti logične operatorje AND, OR, NOT, (W) in (N). Po pritisku na tipko **Return** ali **Enter** se izvrši iskanje (gl. priročnik *COBISS2/Katalogizacija*, str. SELECT-1).

Ukaz lahko prekličemo s tipko **Esc**.

V oknu za iskanje lahko pregledujemo tudi pojme v iskalnih indeksih z gradivo. Če za katero koli iskalno predpono v oknu za iskanje pritisnemo tipko **KP7**, se izpiše celoten seznam pojmov za to polje. Če za iskalno predpono vpišemo iskalni pojem (lahko tudi skrajšan), se po pritisku na tipko **KP7** izpiše po abecedi urejen seznam pojmov od vpisanega iskalnega pojma naprej. Številka pred vsakim pojmom pove, kolikokrat se pojem pojavlja v bazi podatkov. Po seznamu se pomikamo s tipkama **↑** in **↓**. Če najdemo željeni

pojem, ga s tipko **Return** prenesemo k ustrezni iskalni predponi. Če ne želimo izbrati nobenega pojma, s tipko **Esc** prekinemo izpis seznama in se vrnemo v okno za iskanje.

Pri iskanju gradiva v katalogu lahko določimo tudi kriterije izbora polj 996/997 v najdenih zapisih in na ta način omejimo izpis podatkov o stanju zaloge (gl. ukaz *FIND*).

5.1.2 Okno za izpis podatkov o gradivu

Program izvrši iskanje po bazi podatkov:

- če pritisnemo tipko **Return**, ko kazalec utripa za zadnjo iskalno predpono, ali
- če takoj za vpisom katerega koli iskalnega pojma pritisnemo tipko **Enter**.

V ukaznem načinu (*Select*) se iskanje izvrši takoj po pritisku na tipko **Return** ali **Enter**.

Po iskanju se v vrstici sporočil izpiše število najdenih bibliografskih zapisov (npr. 12 *zadetkov*), v osrednjem delu zaslona (pod ločilno vrstico) pa seznam s podatki o gradivu, ki ustreza podani iskalni zahtevi. Če je seznam daljši od ene zaslonske strani, ga lahko listamo s pomočjo tipk za pomik (**KP5**, **Next Screen**, **KP8**, **Prev Screen**).

Če je več zapisov rezultat iskanja v lokalni bazi podatkov, se najprej izpiše zapis z najvišjo identifikacijsko številko (COBISS.SI-ID) in pripadajoči podatki o zalogi. Nato se izpišejo še preostali zapisi iz lokalne baze podatkov, razvrščeni padajoče po identifikacijski številki zapisa in pripadajoči podatki o zalogi. Najnovejši zapisi se torej izpišejo najprej. Za posamezni bibliografski zapis so podatki o zalogi razvrščeni glede na dostopnost v izposoji. Najprej se izpišejo izvodi, ki imajo za uporabnika najugodnejši status. V knjižnicah z oddelki se pri iskanju po vseh oddelkih podatki o zalogi za posamezni bibliografski zapis razvrstijo glede na dostopnost v izposoji in po naraščajočih številkah oddelkov: najprej se izpišejo izvodi iz oddelka npr. 01, ki so prosti za izposojno na dom in za katere velja brezpogojna izposoja, nato izvodi iz oddelka 02, ki so prosti za izposojno na dom in za katere velja brezpogojna izposoja itn....

Pri **monografskih publikacijah** se izpišejo naslednji bibliografski podatki: avtor, naslov, jezik publikacije, leto izida, kraj založbe, UDK in COBISS.SI-ID. Nato se za vsak izvod izpiše še inventarna številka, status, signatura, fizična oblika izvoda (iz 996/997go) in obseg enote (iz 996/997i).

Pri **serijskih publikacijah** se izpišejo naslednji bibliografski podatki: ISSN, naslov, jezik publikacije, leto izida, kraj založbe, založnik, država založništva, pogostost izhajanja, faktor vpliva, COBISS.SI-ID. Sledi izpis zbirnih podatkov o stanju zaloge (iz polja 998). Nato se za vsak letnik izpišejo še podrobnejši podatki o stanju zaloge iz polja 997: inventarna številka, število primerkov/oznaka primerka, podatki o številčenju (podpolja #1, #j, #m), letnica (podpolje #k), signatura in status.

Pri prostih izvodih se kot status izpiše `prsto`, hkrati pa se izpiše še informacija o dostopnosti za izposajo ter čas izposoje (npr. `prsto - na dom, čas izposoje: 1 mesec`). Kot čas izposoje se izpiše:

- čas izposoje iz podpolja 996/997u – omejitev dostopnosti, če je za izvod določena
- čas izposoje iz podpolja 996/997p – stopnja dostopnosti, če je za izvod določena stopnja dostopnosti 1, 2 ali 3
- čas izposoje iz tabele časovnih parametrov glede na vrsto gradiva

Če je izvod izposojen, se izpiše informacija, kam je izposojen in rok vrnitve (npr. `izposojeno - na dom, rok vrnitve: <datum vrnitve>`). V knjižnicah z oddelki se v primeru medoddelčno izposojenega izvoda pred izpisom statusa izposoje izpiše informacija o gostiteljskem oddelku.

Na naslednjo stran seznama se pomaknemo s tipko `[KP5]` ali `[Next Screen]`, na predhodno stran pa s tipko `[KP8]` ali `[Prev Screen]`. V okno za iskanje se vrnemo s pritiskom na tipko `[Esc]`.

Če v bazi podatkov ni nobenega izvoda gradiva, ki ustreza podani iskalni zahtevi, se v vrstici sporočil izpiše sporočilo `Ni zadetkov`, osrednji del zaslona ostane prazen, kazalec pa se postavi v okno za iskanje k prvi iskalni predponi. Če želimo iskanje ponoviti, zberišemo prejšnjo iskalno zahtevo in vpišemo novo.

S tipko `[Esc]` se iz okolja kataloga vrnemo na osnovni nivo ali v okolje izposoje gradiva.

Hkrati z izpisom podatkov o gradivu se v ukazni vrstici izpiše besedilo za izbiro postopka.

- Če smo prešli v okolje kataloga iz **okolja izposoje gradiva** pri izbranem članu, je izpisano besedilo v ukazni vrstici odvisno od postopka, ki smo ga izbrali pred prehodom:
 - `Izposojanje izvod=` (če smo izbrali izposajo na dom ali če nismo izbrali nobenega postopka)
 - `Čitalnica izvod=` (če smo izbrali izposajo v čitalnico)
 - `Rez. prostega izvoda=` (če smo izbrali naročanje gradiva)
 - `Rezervacija izvod=` (če smo izbrali rezervacije gradiva)
 - `Rezervacija v čitalnici za izvod=` (če smo izbrali rezervacije gradiva za uporabo v čitalnici).

Če za besedilom v ukazni vrstici vpišemo zaporedno številko izvoda, se ta evidentira pri članu glede na izbran postopek. Postopek evidentiranja enega ali več izvodov gradiva z izbiro iz kataloga je opisan v poglavju 5.3 *Izbira gradiva iz kataloga*.

- Če smo prešli v okolje kataloga z **osnovnega nivoja**, se v ukazni vrstici izpiše besedilo `Preglej izvod=`. Z vpisom zaporedne številke, ki se v seznamu najdenih bibliografskih zapisov izpiše pred inventarno številko posameznega izvoda, lahko izpišemo podatke o stanju katerega koli izvoda v seznamu.